

OBVEZE POSLODAVCA SUKLADNO ZAKONU O ZAŠTITI NA RADU

Narodne novine br.71/14, 118/14, 154/14

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima (čl.19., st.1.)

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu, neovisno o tome je li u tu svrhu zaposlio jednog ili više stručnjaka zaštite na radu ili je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s osobom ovlaštenom za obavljanje tih poslova (čl.19., st.2.)

Prenošenje ovlaštenja za provođenje zaštite na radu ne oslobađa poslodavca odgovornosti (čl.19. st.4.)

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti. Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu (čl. 25.)

1. UREĐIVANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

1.1 Izrada procjene rizika na radu

Poslodavac je obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika. (čl.18. st. 1.)

Poslodavac je obavezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom i koja je dostupna radniku na mjestu rada (čl.18., st. 2.)

Poslodavac je obavezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu (čl.18., st. 3.)

Propusti učinjeni u postupku procjene rizika (npr. propust uočiti vjerojatnost nastanka opasnog ili štetnog događaja na radu ili u vezi s radom, pogrešna procjena štetnosti događaja, odnosno podcjenjivanje njegove štetne posljedice i sl.) ne oslobađaju poslodavca obveza i odgovornosti u vezi sa zaštitom na radu (čl.18., st. 4.)

Poslodavac je obavezan radnike i njihove predstavnike uključiti u postupak procjene rizika (čl.18., st. 5.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- **ako nema izrađenu procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, ili ako izrađena procjena rizika ne odgovara rizicima na mjestu rada i u vezi s radom, ili ne odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom, ili nije dostupna radniku na mjestu rada (članak 18. stavak 2.)**

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 6.000,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

- **U slučaju ponavljanja prekršaja iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.**
- **Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.**

1.2 Uređivanje obavljanja poslova zaštite na radu

Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika (čl.20., st. 1.)

Poslodavac koji zapošljava do uključivo 49 radnika, može sam obavljati poslove ZNR sam ispunjava propisane uvjete ili obavljanje tih poslova može ugovoriti ugovorom o radu sa stručnjakom zaštite na radu (čl.20., st. 2.)

Poslodavac koji zapošljava 50 do uključivo 249 radnika, obavljanje poslova ZNR obavezan je ugovorom o radu ugovoriti sa stručnjakom zaštite na radu (čl.20., st. 3.)

Poslodavac koji zapošljava 250 ili više radnika, obavljanje ovih poslova obavezan je ugovorom o radu ugovoriti s jednim ili više stručnjaka zaštite na radu u skladu s provedbenim propisom (čl.20., st. 4.)

Poslodavac može ugovoriti obavljanje poslova zaštite na radu s ovlaštenom osobom samo u slučaju kada zbog objektivnih i opravdanih razloga ne može te poslove obavljati sam, odnosno ugovaranjem sa stručnjakom zaštite na radu (čl.20., st. 5.)

Ako je poslodavac ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s ovlaštenom osobom, ta je osoba dužna pisanim putem odrediti jednog ili više stručnjaka zaštite na radu za obavljanje poslova zaštite na radu kod toga poslodavca (čl.20., st. 6.)

Više poslodavaca koji posluju na istoj lokaciji mogu međusobno ugovoriti organiziranje i provođenje zaštite na radu zapošljavanjem zajedničkog stručnjaka za zaštitu na radu, a mogu utemeljiti i zajedničku službu za zaštitu na radu, primjenjujući kriterij broja radnika i ostale kriterije (čl.20., st. 7.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- **ako poslove zaštite na radu ne obavlja u skladu s odredbama članka 20. ovoga Zakona**

1.3 Stručnjak zaštite na radu i ovlaštenik

Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te je obavezan osigurati mu potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad, kao i profesionalnu neovisnost te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu prema odredbama ovoga Zakona i drugih propisa te prema pravilima struke (čl. 22., st.1.)

Poslodavac je obavezan omogućiti stručnjaku zaštite na radu stručno usavršavanje iz zaštite na radu i snositi troškove toga osposobljavanja (čl. 22., st.2.)

Poslodavac može provođenje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada (čl.23)

1.4 Odbor za zaštitu na radu

Poslodavac koji zapošljava 50 ili više radnika obavezan je osnovati odbor zaštite na radu kao svoje savjetodavno tijelo za unapređivanje zaštite na radu (čl.34.)

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- **ako u slučaju smrtne ozljede ne sazove sjednicu odbora za zaštitu na radu u roku od dva radna dana od nastanka takve ozljede (članak 34. stavak 7.)**

1.5. Povjerenik radnika za zaštitu na radu

Poslodavac je obavezan osigurati povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti, davati mu sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu te mu ne smije, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka radničkog vijeća, odnosno sindikalnog povjerenika koji ima prava i obveze radničkog vijeća, otkazati ugovor o radu, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike (čl. 72., st.1.)

Poslodavac je obavezan povjereniku radnika za zaštitu na radu osigurati uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uvjeti za rad radničkog vijeća (čl. 72., st.2.)

Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, osim ako se kolektivnim ugovorom to pitanje drugačije ne uredi, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku (čl. 72., st.3.)

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- **ako ne osigura povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti (članak 72.)**

2. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

2.1 Osposobljavanje poslodavca, ovlaštenika, radnika i povjerenika radnika

Poslodavac je obvezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način prije početka rada, kod promjena u radnom postupku, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada, kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu (čl.27., st.1.)

Poslodavac je obvezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku (čl.27., st.4.)

Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način (čl.28.st.1.)

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obvezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana (čl.28.st.2.)

Poslodavac, odnosno njegov ovlaštenik moraju biti osposobljeni i moraju se stručno usavršavati iz područja zaštite na radu, u skladu s procjenom rizika (čl.29.)

3. OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE

3.1 Obveza obavješćivanja i savjetovanja

Poslodavac je obvezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu (čl.31.)

3.2. Obavješćivanje

Poslodavac je obvezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenu osobu ako je s njom ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu, i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (čl.32.)

3.3. Savjetovanje

Poslodavac je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati, povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati; izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika; izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja; zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika; sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti; promjenama u procesu rada i tehnologiji; planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu; poboljšavanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija; utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika; izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme; izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima (čl.33.)

4. POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

4.1 Poslovi s posebnim uvjetima rada

Poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom za te poslove (čl.36., st.1.)

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika (čl.36., st.2.)

Poslodavac je obavezan radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog posebnim propisom ili kada to ocijeni specijalist medicine rada (čl.36., st.3.)

Poslodavac ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obavezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio (čl.36., st.4.)

Na izdvojenim mjestima rada u smislu općeg propisa o radu ne mogu se obavljati poslovi s posebnim uvjetima rada (čl.36., st.5.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- **ako nije osigurao da pristup mjestima rada na kojim se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu**

5. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA RADNIKA

Posebno osjetljive skupine kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti (čl.37.st.2.)

Radi provedbe posebne zaštite na radu, poslodavac je obavezan u procjeni rizika naznačiti poslove koji su potencijalno rizični za posebno osjetljive skupine radnika (čl.37.st.2.)

6. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA

6.1 Obveze poslodavca u vezi sa sredstvima rada, osobnom zaštitnom opremom i mjestima rada

Poslodavac je obavezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu (čl.41., st.1.)

Poslodavac je obavezan prestati s radom u građevinama namijenjenima za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika. (čl.41., st.2.)

Poslodavac je obavezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike (čl.41., st.3.)

Poslodavac je obavezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika (čl.41., st.4.)

Kad organizacijskim mjerama, odnosno osnovnim pravilima zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika, poslodavac je obavezan osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova (čl.41., st.5.)

Poslodavac je obavezan, u skladu s Zakonom o zaštiti na radu, njegovim provedbenim propisima, pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika (čl.42., st.1.)

6.2 Nadzorni uređaji kao sredstva zaštite na radu

Poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje kao sredstvo zaštite na radu pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti na radu (čl.43. st.1.)

Dopušteno je korištenje nadzornih uređaja radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom (čl.43. st.2.)

Zabranjeno je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika (čl.43. st.3.)

Ako nadzorni uređaji čitavo radno vrijeme prate sve pokrete radnika tijekom obavljanja poslova, odnosno ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju nadzornih uređaja, poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti radničkog vijeća (čl.43. st.4.)

7. TEHNOLOGIJA RADA I RADNI POSTUPCI

Poslodavac je obvezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima (čl. 44., st.1.)

Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost (čl. 44., st.2.)

8. RADNI OKOLIŠ

8.1 Obveza ispitivanja radnog okoliša

Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti (čl. 45., st.1.)

Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
- u radnom postupku nastaje prašina
- u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije
- pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije
- pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima
- su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere
- je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika (čl. 45., st.2.)

Ispitivanja je poslodavac obvezan obaviti na način i u rokovima utvrđenim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima (čl. 45., st.3.)

8.2 Obveze poslodavca u vezi s uporabom opasnih kemikalija na radu

Poslodavac je obvezan primjenom manje opasnih i štetnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unapređivati zaštitu na radu (čl. 46., st.1.)

Poslodavac koji koristi, proizvodi, prerađuje, odnosno skladišti opasne kemikalije, mora, u skladu s procjenom rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu (čl. 46., st.2.)

Opasne kemikalije poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih kemikalija (čl. 47., st.1.)

Ako nije moguća zamjena opasnih kemikalija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim kemikalijama, poslodavac je obvezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene (čl. 47., st.2.)

Osigurati da radnici pri radu s opasnim kemikalijama koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika (čl. 47., st.4.)

Obveza je poslodavca da koncentracija opasnih kemikalija, koje djeluju u obliku plinova, para, prašina i aerosola, na mjestima rada i u njihovom okruženju bude što niža i ispod granične vrijednosti izloženosti (čl. 48., st. 1.)

Ako se mjerenjem utvrdi da koncentracija opasnih kemikalija prelazi granične vrijednosti, poslodavac je obvezan neodgodivo:

- utvrditi razloge prekoračenja granične vrijednosti
- na temelju utvrđenih razloga primijeniti dodatna pravila zaštite na radu
- nakon primjene osnovnih pravila, ponoviti mjerenja (čl. 48., st. 2.)

Poslodavac je obvezan osigurati da opasne kemikalije budu tako pakirane i označene da prilikom njihovog korištenja ne postoji opasnost, odnosno štetnost za zdravlje i sigurnost radnika (čl. 49., st.1.)

Poslodavac je obvezan osigurati da za opasne kemikalije radnicima budu dani podaci o opasnostima ili štetnostima u vezi s njihovim korištenjem, kao i o pravilima, odnosno mjerama zaštite na radu (čl. 49., st.2.)

Kod skladištenja opasnih kemikalija poslodavac je obvezan osigurati primjenu pravila zaštite na radu u skladu sa svojstvima tih kemikalija (čl. 49., st.3.)

Poslodavac je obvezan osigurati da se s ambalažom preostalom nakon korištenja opasnih kemikalija postupa u skladu s pravilima zaštite na radu te da se odlaže u skladu s posebnim propisima (čl. 49., st.4.)

8.3 Obveze poslodavca u vezi s uporabom bioloških agensa na radu

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima (čl. 50., st.1.)

Zaštitu poslodavac provodi na temelju procjene rizika kojom je utvrđena priroda, stupanj i trajanje izloženosti radnika (čl. 50., st.2.)

Poslodavac je obvezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

- ako narav posla, odnosno aktivnost to dopušta, mora izbjegavati uporabu biološke štetnosti, odnosno nadomjestiti je agensom koji nije štetan
- ako ne može izbjeći uporabu biološke štetnosti ili je ne može nadomjestiti agensom koji nije štetan, poslodavac je obvezan osigurati uporabu agensa koji je manje štetan za zdravlje i sigurnost radnika
- ako primjena pravila iz prethodnih točaka nije tehnički moguća, poslodavac je obvezan smanjiti:
  - broj izloženih radnika, odnosno radnika koji bi mogli biti izloženi
  - vrijeme izloženosti radnika
- ako se pravilima iz prethodnih točaka ne može postići zadovoljavajuća zaštita zdravlja radnika, poslodavac je obvezan osigurati da radnici koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu te da poduzimaju propisane higijenske mjere (čl. 50., st.3.)

Poslodavac je obvezan osigurati da su radnici obaviješteni o rizicima kojima su izloženi pri radu s biološkim štetnostima i da su osposobljeni za rad na siguran način (čl. 50., st.4.)

Na mjestima rada poslodavac je obvezan istaknuti pisane obavijesti i upute za postupanje u slučaju ozbiljne opasnosti, odnosno štetnosti uzrokovane uporabom bioloških štetnosti na radu (čl. 50., st.5.)

9. STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanjí radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje (čl. 51., st. 1.)

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obvezan posebnu pozornost usmjeriti na:

- organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.)

- radne uvjete i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne kemikalije i dr.)
- komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.)
- subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.) (čl. 51., st. 2.)

10. SIGURNOSNI ZNAKOVI, PISANE OBAVIJESTI I UPUTE

Poslodavac je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu (čl. 53., st.1.)

Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, poslodavac je obavezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu (čl. 53., st.2.)

11. STRANI RADNICI

Strani radnici moraju, uz uvjete propisane posebnim propisima, ispunjavati i uvjete propisane odredbama Zakona o zaštiti na radu i propisa donesenih na temelju njega (čl.54., st.1.)

Poslodavac koji koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obavezan je provjeriti ispunjavanje propisanih uvjeta (čl.54., st.2.)

12. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

12.1. Obveze poslodavca u vezi sa zaštitom od požara, evakuacijom i spašavanjem

Poslodavac je obavezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima (čl. 55., st.1.)

Poslodavac je obavezan broj radnika , njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, utvrditi i osigurati u skladu s propisima koji uređuju zaštitu od požara i spašavanje, ovisno o naravi procesa rada, veličini poslodavca te ukupnom broju radnika (čl. 55., st.2.)

Poslodavac je u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika obavezan:

- odmah ih obavijestiti o nastalom riziku kojemu jesu ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje jesu ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje
- poduzeti radnje i dati upute o prestanku rada, odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto
- organizirati nastavak rada tek nakon otklanjanja rizika (čl. 55., st.3.)

Poslodavac je obvezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili (čl. 55., st.4.)

Osposobljavanje radnika obuhvaća upoznavanje radnika s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja i provođenje praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine (čl. 55., st.5.)

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu na mjestima rada ugroženim eksplozivnom atmosferom u skladu s provedbenim propisom i pravilima zaštite na radu (čl. 55., st.7.)

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- ***ako ne izradi plan evakuacije i spašavanja ili ne odredi radnike koji će provoditi mjere i osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, ili ne osposobi radnike na način da ih upozna s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja, ili ne provodi praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine (članak 55. stavci 1. i 5.)***

12.2 Pružanje prve pomoći

Poslodavac je obvezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obvezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći (čl. 56., st.1.)

Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 20 radnika, najmanje jedan radnik, te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i u pisanom obliku dobiti obavijest da je određen za pružanje prve pomoći (čl. 56., st.2.)

Poslodavac je obvezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja (čl. 56., st.3.)

13. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA UZIMANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

13.1 Zaštita nepušača na radu

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima (čl. 57., st.1.)

Zabranjeno je pušenje na radnim sastancima (čl. 57., st.2.)

Zabranjeno je pušenje na mjestu rada (čl. 57., st.3.)

Iznimno, poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obavezan postaviti znak dozvoljenog pušenja (čl. 57., st.4.)

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- ***ako ne provodi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima, ako ne spriječi pušenje na radnim sastancima ili na mjestu rada (članak 57. stavci 1., 2. i 3.)***

13.2 Zabrana uzimanja alkoholnih i drugih sredstava ovisnosti

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada (čl. 58., st.1.)

Poslodavac je obavezan provoditi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:

- obavješćivati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
- surađivati s njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu, pri provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti
- sprječavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore
- provoditi programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, u skladu s utvrđenim potrebama
- pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak (čl. 58., st.2.)

Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju

alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja (čl. 58., st.3.)

Poslodavac je obavezan udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti sve dok je pod njihovim utjecajem (čl. 59., st.3.)

Poslodavac ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju (čl. 60., st.1.)

Poslodavac može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova (čl. 60., st.2.)

14. EVIDENCIJE, ISPRAVE I OBAVIJESTI

14.1 Vođenje i čuvanje evidencija i isprava te davanje podataka i obavijesti

Poslodavac je obavezan voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima o zaštiti na radu (čl.61., st.1.)

Osim navedenih evidencija, poslodavac je obavezan voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu. (čl.61., st.2.)

Davanje obavijesti i podataka poslodavac je obavezan provoditi na način da čuva privatnost radnika u skladu s posebnim propisom o zaštiti osobnih podataka (čl.61., st.3.)

14.2 Isticanje i dostupnost na mjestu rada

Poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

- sigurnosne znakove
- znakove za evakuaciju i spašavanje
- upute i oznake za rukovanje radnom opremom
- upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti (čl.62., st.1.)

Poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

- procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način

- pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
- zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša (čl.62., st.2.)

15. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU

15.1. Provođenje zdravstvene zaštite radnika

Poslodavac je obvezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom (čl.63., st.1.)

Radi osiguranja zdravstvenog nadzora primjerenog rizicima za sigurnost i zdravlje na radu kojima je izložen radnik, poslodavac je obvezan radniku, jednom u pet godina, na njegov zahtjev osigurati zdravstveni pregled (čl.63., st.2.)

Poslodavac je obvezan izabranom specijalisti medicine rada osigurati pristup na mjesta rada (čl.63., st.5.)

Specijalisti medicine rada obvezni su surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenicima, stručnjacima zaštite na radu, radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu te s nadležnim inspektorima (čl.63., st.6.)

Specijalisti medicine rada i stručnjaci zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu imaju potpunu profesionalnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike, radnike, stručnjake zaštite na radu te povjerenike radnika za zaštitu na radu (čl.63., st.7.)

Poslodavac i njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu, radnik i povjerenik radnika za zaštitu na radu, obvezni su izvijestiti specijalistu medicine rada o činjenicama vezanima uz rad, aktivnosti, mjesto rada i radni okoliš, za koje znaju ili pretpostavljaju da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje radnika (čl.63., st.8.)

15.2 Zdravstveni pregledi radnika i osoba koje poslodavac namjerava zaposliti

Radi utvrđivanja, odnosno provjere zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može prije i tijekom radnog odnosa o svom trošku uputiti radnika na zdravstveni pregled (čl.64., st.1.)

Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje uvjerenja o tome da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika (čl.64., st.2.)

Ako prema pravilima zaštite na radu, određene poslove mogu obavljati samo radnici koji ispunjavaju posebne uvjete koji se odnose na zdravstveno stanje, odnosno psihofizičku sposobnost, isprave o ispunjavanju tih uvjeta izdaje specijalist medicine rada (čl.64., st.3.)

Ocjenu radne sposobnosti te ispunjavanje propisanih uvjeta iz utvrđuje specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti (čl.64., st.4.)

15.3 Medicina rada

Poslodavac je obvezan osigurati radnicima usluge medicine rada kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada u svrhu očuvanja zdravlja radnika (čl.80., st.1.)

Poslodavac ugovara usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada, odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi, u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju (čl.80., st.2.)

16. OBVEZE PREMA TIJELIMA NADZORA

16.1 Obveze poslodavca prema tijelima nadzora

Poslodavac je obvezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad (čl. 65., st.1.)

Obavijest je poslodavac je obvezan dostaviti odmah po nastanku ozljede (čl. 65., st.2.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- ***ako odmah po nastanku ozljede ne obavijesti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ili teškoj ozljedi (članak 65. stavci 1. i 2.)***

16.2 Pregled video i audio zapisa

Poslodavac je obvezan omogućiti tijelu nadležnom za inspekcijski nadzor pregled video, odnosno audio zapisa nastale korištenjem nadzornih uređaja (čl. 66.)

17. PROJEKTIRANJE I IZVOĐENJE RADOVA

17.1 Obveze i odgovornosti u fazi projektiranja

Investitor je obavezan primjenjivati opća načela prevencije i pravila zaštite na radu u svim fazama projektiranja i pripremi projekta kada se odlučuje o oblikovnim, tehničkim, tehnološkim, odnosno organizacijskim vidovima kako bi se nesmetano planirale različite aktivnosti ili faze rada koje se trebaju izvoditi istodobno ili u slijedu i procjenjuje vrijeme potrebno za dovršenje takvih radova ili faze rada u skladu s planom izvođenja radova (čl. 73., st.1.)

Pri projektiranju građevina namijenjenih za rad projektant je obavezan u glavnom projektu primijeniti odgovarajuća pravila zaštite na radu (čl. 73., st.2.)

Investitor je obavezan osigurati da se pri projektiranju građevina namijenjenih za rad u skladu s posebnim propisom izradi elaborat zaštite na radu koji obuhvaća i razrađuje način primjene pravila zaštite na radu pri korištenju građevina namijenjenih za rad (čl. 73., st.3.)

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izrađuje glavni projekt, mora imenovati jednog ili više koordinatora zaštite na radu tijekom izrade projekta i tijekom građenja kada radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača (čl. 73., st.4.)

17.2 Privremeno radilište

Poslodavac koji obavlja građevinske radove ili radove na iskorištavanju šuma obavezan je prije početka radova na privremenom radilištu urediti radilište i osigurati da se radovi obavljaju u skladu s posebnim propisima i pravilima zaštite na radu (čl.74., st.1.)

Poslodavac koji sam obavlja radove na iskorištavanju šuma obavezan je najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom radilištu na kojem će radovi trajati duže od pet dana dostaviti obavijest tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada (čl.74., st.2.)

Poslodavac koji sam obavlja građevinske radove obavezan je najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom gradilištu dostaviti prijavu gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (čl.74., st.3.)

Ova obavijest mora sadržavati podatke o točnoj lokaciji radilišta, vrsti radova, broju radnika, ovlaštenicima poslodavca za primjenu pravila zaštite na radu i predvidivom roku u kojem će se obavljati radovi (čl.74., st.4.)

17.3 Zajedničko radilište

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izvode radovi na iskorištavanju šuma obavezan je najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom radilištu, na kojem će radovi trajati duže od pet dana i na kojem će radove

izvoditi dva ili više izvođača, dostaviti obavijest tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada (čl. 75., st.1.)

U obavijesti, investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izvode radovi na iskorištavanju šuma, obvezna je navesti izvođače koji će izvoditi radove na radilištu (čl. 75., st.2.)

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izvode građevinski radovi, obvezna je najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova dostaviti prijavu gradilišta na kojem će radove izvoditi dva ili više izvođača tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (čl. 75., st.3.)

Smatrat će se da je investitor izvršio obvezu dostave obavijesti, ako je dostavio prijavu gradilišta nadležnom tijelu graditeljstva u skladu s posebnim propisom te ako ista sadrži podatke u skladu s provedbenim propisom (čl. 75., st.4.)

Plan izvođenja radova izrađen u skladu s provedbenim propisom mora se nalaziti na radilištu, odnosno gradilištu (čl. 75., st.5.)

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izvode radovi, obvezna je ažurirati obavijest, odnosno prijavu u slučaju promjena koje utječu na rok dovršenja radova, kao i u slučajevima uvođenja novog izvođača ili privremene obustave radova (čl. 75., st.6.)

Obveze o prijavi radilišta, odnosno gradilišta ne primjenjuju se kod izvođenja radova kod kojih zbog hitnosti, navedene obveze nije moguće ispuniti (čl. 75., st.6.)

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izvode radovi ne može svoje obveze propisane ovim člankom prenijeti na izvođača radova (čl. 75., st.7.)

17.4 Usklađivanje obavljanja radova

Poslodavci koji obavljaju poslove na istom mjestu rada, odnosno kada više poslodavaca dijeli mjesto rada ili kada na istom mjestu rada radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više poslodavca, odnosno drugih osoba (izvođača), obvezni su, uzimajući u obzir prirodu poslova, provoditi zaštitu na radu, koordinirati svoje aktivnosti, provoditi informiranje i surađivati u primjeni sigurnosnih i zdravstvenih odredbi ovoga Zakona radi zaštite i prevencije od rizika na radu te organizirati rad i osigurati izvođenje radova tako da pri izvođenju radova ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika drugih poslodavaca i drugih osoba (čl.76., st.1.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se po posebnom propisu izrađuje projekt, odnosno izvode radovi:

- ***ako kao investitor ne osigura da se pri projektiranju izradi elaborat zaštite na radu koji obuhvaća i razrađuje način primjene pravila zaštite na radu pri korištenju građevina namijenjenih za rad ili kao investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izrađuje projekt ne imenuje koordinatora zaštite na radu pri izradi projekta ili tijekom građenja (članak 73. stavci 3. i 4.)***

- *ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na iskorištavanju šuma na privremenom radilištu na kojem će radovi trajati duže od pet dana i na kojemu će radove izvoditi dva ili više izvođača nije tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada dostavio obavijest iz članka 74. stavka 2. ovoga Zakona*
- *ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja građevinskih radova na gradilištu na kojemu će radove izvoditi dva ili više izvođača nije dostavio prijavu gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (članak 75. stavci 3. i 4.)*
- *ako na gradilištu nema plan izvođenja radova ili ako takav plan nema propisani sadržaj (članak 75. stavak 2.).*

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.900,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

- *U slučaju ponavljanja prekršaja iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.*
- *Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.*

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se poslodavac pravna osoba koji:

- *sam obavlja radove na iskorištavanju šuma, ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom radilištu na kojem će radovi trajati duže od pet dana ne dostavi obavijest tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada (članak 74. stavak 2.)*
- *sam obavlja građevinske radove, ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom gradilištu ne dostavi prijavu gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (članak 74. stavak 3.).*

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.900,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna